

Współczesna medyczna diagnostyka laboratoryjna dostępna non stop w Zakładzie Diagnostyki Laboratoryjnej Mazowieckiego Szpitala Specjalistycznego sp. z o.o. w Radomiu

Wynik przyjazny dla Pacjenta

Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej (ZDL) Mazowieckiego Szpitala Specjalistycznego sp. z o.o. w Radomiu działa dwadzieścia cztery godziny na dobę przez siedem dni w tygodniu.

Dr Brygida Beck

W medycznym laboratorium diagnostycznym, którym jest ZDL Mazowieckiego Szpitala Specjalistycznego sp. z o.o. w Radomiu, pracują diagnostki laboratoryjni oraz technicy analityki medycznej na czele z dr n. med. Brygidą Beck, kierowniczką laboratorium. Każdy wynik, który z laboratorium jest przekazywany do lekarza lub do pacjenta, musi być autoryzowany (zatwierdzony) przez diagnostę laboratoryjnego.

Zasady funkcjonowania ZDL są regulowane ustawą, a sam diagnosta laboratoryjny jest zawodem zaufania publicznego. Należy o tym pamiętać, ponieważ wiele osób nie wie, kto pracuje w medycznym laboratorium diagnostycznym i w jaki sposób badania są wykonywane. Często pacjenci sądzą, że są to pielęgniarki – co jest błędem. Diagnosta laboratoryjny jest ważną osobą, będącą łącznikiem między pacjentem a lekarzem. Należy pamiętać, że aż 70-80% diagnoz lekarskich opartych jest na wynikach badań laboratoryjnych.

Każde medyczne laboratorium diagnostyczne działa na podstawie ustaw i rozporządzeń. ZDL Mazowieckiego Szpitala Specjalistycznego sp. z o.o. w Radomiu spełnia je wszystkie, w tym prowadzi wewnętrzną i zewnętrzną laboratoryjną kontrolę każdego badanego parametru. Potwierdzeniem tego są odpowiednie certyfikaty.

Praca diagnostów laboratoryjnych oraz wspomagających ich pracę techników analityki

medycznej w ZDL przebiega w trzech obszarach:

- 1. Laboratorium Centralne**, w którym przeprowadza się badania w następujących pracowniach:
 - Koagulologii i Hematologii (wykonywane są tu m.in. morfologia krwi i czynniki krzepnięcia),
 - Biochemii i Immunochemii, gdzie wykonuje się badania m.in. stężenia glukozy, kreatyniny, elektrolitów, hormonów oraz aktywność enzymów.
 - Badań Specjalistycznych, gdzie wykonywane są badania alergologiczne, autoimmunologiczne oraz bada się specyficzne białka niezbędne w diagnostyce m.in. poważnych schorzeń neurologicznych,
 - Analityki Ogólnej, gdzie badane są różnego typu wydaliny i wydzieliny organizmu człowieka (m.in. mocz, kał, nasienie)

Nowością w ZDL jest możliwość wykrywania tzw. dopalaczy w moczu, które dziś wraz z powszechnie znanymi już narkotykami stanowią ogromne zagrożenie dla zdrowia i życia – szczególnie młodych ludzi.

- 2. Pracownia Serologii Transfuzjologicznej** – wykonywane są tu badania grup krwi oraz wszystkie badania niezbędne do wykonania transfuzji krwi u pacjenta. W pracowni drukuje się też Karty Identyfikacyjne Grup Krewi tzw. KREWKARTY.

KREWKARTA to dokument, który w nagłych wypadkach może uratować życie. Lekarz na jej podstawie będzie mógł szybko zdecydować, jakiej grupy krwi potrzebuje pacjent, a to zaoszczędzi czas niezbędny do przetoczenia odpowiedniej donacji krwi. Aktualnie przepisy prawa wymagają, aby pacjent do toczenia krwi miał wykonane tzw. wiarygodne badanie grupy krwi – czyli dwa oznaczenia grupy krwi, z dwóch niezależnie pobranych próbek. Każda KREWKARTA jest drukowana właśnie na podstawie dwóch badań grupy krwi wykonanych w Pracowni Serologii Transfuzjologicznej, z dwóch niezależnie pobranych próbek krwi. Aby otrzymać KREWKARTĘ, należy zgłosić się do ZDL z: dowodem

osobistym oraz jeżeli posiadamy, jednym wynikiem badania grupy krwi lub dwoma wynikami badania grupy krwi (w tym co najmniej jedno z badań powinno być wykonane w Pracowni Serologii Transfuzjologicznej ZDL naszego szpitala). Czas oczekiwania na wydruk KREWKARTY to 1-3 dni.

W pracowni tej wykonuje się również badania dla kobiet ciężarnych, które w rozporządzeniu MZ mają zapewniony pakiet badań dotyczący przebiegu ciąży. Jednym z badań, o którym często się nie pamięta, jest badanie przeglądowe przeciwciał. Badanie to służy do wykrywania przeciwciał, które są skierowane do antygenów (specyficznych białek) krwinek czerwonych dziecka. Badanie to musi być wykonywane u każdej ciężarnej kobiety, niezależnie od tego, czy jest RhD-ujemna czy RhD-dodatnia. Kiedy mama wytwarza przeciwciała przeciwko antygenom występującym na krwinkach czerwonych dziecka, a odziedziczonych po ojcu, dochodzi do tzw. konfliktu serologicznego. Najbardziej znany jest konflikt, kiedy matka jest RhD-ujemna a ojciec RhD-dodatni. Natomiast jest to najmniej niebezpieczny konflikt, ponieważ aktualnie dysponujemy przeciwciałami anti-D (immunoglobulina anti-D), które podajemy kobiecie po porodzie i można bez większych problemów zapanować nad rozwojem skutków konfliktu serologicznego. Antygen D jest jednak tylko jednym z kilkuset antygenów na krwince czerwonej, które mogą być przyczyną konfliktu. Dlatego tak ważne

jest, aby wykonać takie badania co najmniej dwa razy w czasie ciąży. Każda kobieta ciężarna powinna o tym pamiętać, nawet jeśli lekarz sam takiego badania nie zleci. Wykrycie na odpowiednim etapie ciąży przeciwciał pozwala na podjęcie środków zaradczych, które w rezultacie mogą nawet uratować życie dziecka.

- 3. Pracownia Mikrobiologii**

- jak sama nazwa wskazuje pracownia zajmuje się badaniem bakterii, wirusów i innych drobnoustrojów. Po wykryciu i zidentyfikowaniu określonego drobnoustroju, diagnostki laboratoryjni wykonują tzw. antybiogramy lub mykogramy, dzięki którym lekarz może zastosować odpowiednią antybiotykoterapię u pacjenta.

Od listopada tego roku wykonuje się w pracowni badania w kierunku wirusów: grypy i RSV oraz w współpracy z Instytutem Mikrobiologii w Poznaniu nowoczesne badania mikroflory jelit. Często jako pacjenci prywatni lub pacjenci posiadający skierowanie od lekarza, zastanawiamy się, jakie badania można wykonać i jak wyglądają obowiązujące procedury? Pacjent prywatny często nie wie, jakie badania wykonać i mówi, że chce zbadać wszystko, a jest to niemożliwe, ponieważ w ZDL wykonuje się kilkaset różnych badań. Diagnosta laboratoryjny może doradzić pacjentowi, jakie badania powinien wykonać oraz co powinien zrobić z wynikiem, który otrzymał, a który jest np. nieprawidłowy. Obowiązkiem

diagnosty laboratoryjnego jest, aby przy nieprawidłowym wyniku pomóc i powiedzieć, gdzie pacjent powinien się udać, aby zabrać o dalszą diagnostykę i podjąć właściwe leczenie. Nigdy nie można nakłaniać pacjenta do badań, które w danym przypadku mogą okazać się zbędne, a narażają pacjenta na dodatkowy koszt. Jeśli pacjent ma pytania, diagnostki laboratoryjni zawsze starają się na nie wyczerpująco odpowiedzieć. W ZDL funkcjonuje karta stałego klienta dla promowania badań laboratoryjnych dla pacjenta prywatnego. Jeśli pacjent jednorazowo wyda na badania 100 zł, otrzymuje taką kartę, która jest ważna dla niego i jego najbliższej rodziny. Dzięki niej każde kolejne badanie to zniżka 10% od ceny podstawowej.

Wyniki pacjentów, wykonane na zlecenie lekarza, trafiają zgodnie z obowiązującym prawem do lekarza, który badania zlecił, a lekarz przekazuje je pacjentowi (Zgodnie z §9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania, podmiot przeprowadzający badanie lub konsultację przekazuje podmiotowi, który wystawił skierowanie, wyniki tych badań lub konsultacji.) Tym samym podczas wyznaczanej wizyty lekarz, który skierował pacjenta na badanie, dysponuje jego wynikami i w sposób przystępny może przekazać pacjentowi informację o jego stanie zdrowia. Wyniki badań z zakresu diag-

nistyki laboratoryjnej (jako dokumentacja medyczna) mogą również zostać udostępnione pacjentowi lub upoważnionej przez niego osobie. Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, pacjent ma prawo do dostępu do dokumentacji medycznej dotyczącej jego stanu zdrowia oraz udzielonych mu świadczeń zdrowotnych. Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych udostępnia dokumentację medyczną pacjentowi lub jego przedstawicielowi ustawowemu bądź osobie upoważnionej przez pacjenta. ZDL jako medyczne laboratorium diagnostyczne nie jest odpowiedzialnym do udostępnienia dokumentacji medycznej w ramach ww. ustawy. ZDL Mazowieckiego Szpitala Specjalistycznego sp. z o.o. w Radomiu jest czynne każdego dnia przez 24 godziny dla wszystkich pacjentów zarówno tych, którzy przebywają na oddziałach szpitalnych, jak i wszystkich, którzy chcą wykonać badania laboratoryjne zgodnie ze skierowaniem od lekarza lub prywatnie. Zanim przyjdziemy na badania, musimy wiedzieć, jak się do nich przygotować. O tym procesie powinien pacjenta poinformować lekarz zlecający badania, ale taką informację można również uzyskać telefonicznie lub bezpośrednio w ZDL. Najważniejszy jest pacjent i dlatego ZDL wciąż udoskonala współpracę z wszystkimi, którzy przyczyniają się do wszechstronnej diagnostyki i leczenia pacjentów.